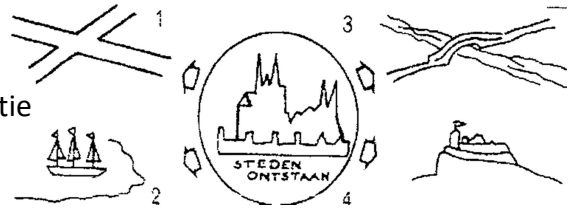

Thema 6: leven in de stad in de Middeleeuwen en Nieuwe Tijden

Hernieuwde opkomst van de steden

We zien de eerste nieuwe steden in onze regio's vooral tussen 1000 en 1300. Het zijn oude Romeinse steden die opnieuw groeien of nieuwe steden. De steden komen er vooral op deze plaatsen:

- ✘ Hoog reliëf: defensieve voordelen
- ✘ Laag reliëf: gemakkelijk voor transport en constructie
- ✘ Bij een rivier: transport en drinkwater
- ✘ Bij een kasteel of abdij: werk en bescherming
- ✘ Bij communicatieroutes of een combinatie hiervan (water, brug, handelswegen): geld verdienen aan handel

Karakteristieken van de middeleeuwse steden

- ✘ Circulair plan
- ✘ Defensieve elementen: stadsmuur, toren, kasteel, belfort
- ✘ Grote centrale stenen constructies: kasteel, kerk, hallen,...
- ✘ Bij water en / of andere communicatieroutes in spinnenwebpatroon

Karakteristieken van de steden uit de Nieuwe Tijden

- ✘ Geometrisch plan
- ✘ Defensieve elementen: stadsmuur, toren, kasteel,...
- ✘ Bij water of communicatieroutes (recht)
- ✘ Hoog reliëf (defensief)

Het gaat hier vaak over vroegere legerkampplaatsen, gebouwd langs de grens tussen Frankrijk en het H.R.R. .

De straten in de middeleeuwse steden

De straten van de middeleeuwse steden verschillen sterk van onze straten. Ze waren zeer smal zonder verlichting. Vaak waren ze niet verhard waardoor ze bij regenweer modderig werden. Iedereen gooide zijn afval op straat. Dat zorgde voor epidemieën. De meestal houten huizen stonden dicht op elkaar en waren geluifeld. Dit zorgde voor een groot brandgevaar.

De relatie stad - platteland

De steden en het platteland leefden in harmonie. Door de stijging van de bevolking gingen veel boeren naar de stad om te werken of te wonen. Hier waren ze vrijer dan op het seigneuriaal domein. Steden zijn economische centra en domineren het landschap. De stad neemt alle overproductie van het platteland over. De boeren werkten voor een handelaar in de stad. De stad had ook een religieuze, politieke en militaire functie.

Wie woonde er in een Middeleeuwse stad?

In de Middeleeuwse stad waren de verhoudingen anders dan op het domein van de heer. Op het platteland sprak men van 3 sterk gescheiden klassen. In de stad was iedereen 'vrij' en we vinden er 2 grote groepen: de ambachtslui en de handelaars.

De ambachtslui zijn de bakkers, slaggers, meubelmakers,... van de stad. Zij verenigen zich in een gilde. De handelaars kopen en verkopen producten. Ze zijn vaak rijker dan de ambachtlui. Zij verenigen zich in hanzen. De rijkste inwoners van de stad behoren tot de bourgeois. Zij zijn echter niet van adel. De stad had een eigen bestuur met een 'burgemeester', maar vaak moesten ze nog belastingen betalen aan een heer en hem toestemming vragen. De stadsrechten waarvoor de stad geld moest betalen aan een heer werden opgetekend in een charter.

De bloei van Brugge en Antwerpen

Brugge en Antwerpen waren twee van de bekendste, succesvolste en rijkste steden in onze regio's. Dit door hun havens, ligging aan zee, een handelsweg en de Schelde (Antwerpen). Brugge, dat vroeger ook aan zee lag, kende als eerste zijn bloei. Na de verzanding van de zee – arm nam Antwerpen haar plaats in. Handelaars uit de hele wereld ontmoetten elkaar in deze steden die centraal lagen tussen Afrika, Azië en Europa. Er werden tal van exotische producten verhandeld, ook uit het pas ontdekte Amerika.